

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Велислава Ангелова Карагенова

по кандидатурата на *ас. д-р Милена Иванова Богданова*

за конкурс за заемане на академичната длъжност *Доцент по солфеж*
в област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.3.
Музикално и танцово изкуство, обявен в ДВ /бр. 40/17.05.2019 г.

За участието си в конкурса *доцент по солфеж* **ас. д-р Милена Иванова Богданова** представя обширна справка за своите **научни приноси, педагогически и художествено-творчески постижения**. Познавам отдавна колегата М. Богданова като високо ерудиран, компетентен и етичен специалист в своята област, но досега не съм имала удоволствието да познавам в пълнота нейната дейност и интереси. Приложените документи и материали ми дадоха възможност да придобия пълноценна представа за личността ѝ като професионалист с широки и богати научни възгледи и разнообразни творчески изяви. Милена Богданова защитава професионалните си амбиции със сериозни постижения, в които бих открила няколко момента:

- Активните ѝ научни изследвания, реализирани в 24 публикации, 10 от които Богданова представя в конкурса за доцент, обхващат различна проблематика из областта на методиката на музикално-слуховото обучение, музикалната история, теория и психология. Диапазонът е широк - от историческия ракурс и еволюцията в явленията, през проблемите на слухово-музикалното обучение, психологическия и практико-приложен анализ в сферата на началното обучение, към теоретико-методическите подходи в българската солфежна педагогика, насочени към усвояването на ценното в съществуващия опит. Всички публикации, представени от колегата, са мотивирани от стремеж да се изведат и обобщят съвременни аспекти във формите и начините на работа при възпитаване на музикален слух; да се откриват, апробират и внедряват нови педагогически технологии и ефективни практики с цел оптимизация на процеса на музикално образование в съзвучие с променящата се реалност. Актуалността на коментираните теми и съвременното светоусещане, в контекста на който са третираны, разкриват автор със задълбочени научни познания и педагог с дългогодишен опит в областта на солфежа и музикалната теория. Това се потвърждава от многобройните съдържателни доклади, представени на авторитетни научни форуми у нас и в чужбина – във Франция, (2014 и 2016 г.), Сърбия (2018), Черна гора (2018) и Гърция (2018). Един оригинален, с висок теоретичен принос и утилитарна стойност ракурс от солфежното обучение – *За солфежирането с акомпанимент* – е тема на нейния докторски труд.

- **Солидният педагогически опит на М. Богданова** е защитен с постиженията на нейни студенти, представили достойно името на Академията в редица издания на националния Конкурс по теория на музикалните елементи. Дългогодишният опит на М. Богданова е вложен и в създаването на учебни програми, както по традиционно утвърдените дисциплини Солфеж, Теория на музикалните елементи, Методика, така и по иновативната дисциплина

Съвременни методи, психотехники и форми на работа за развитие на музикалния слух. Последната, като идея, заглавие и като методическо и тематично съдържание представлява индивидуална заслуга.

Широките професионални интереси на М. Богданова надскочат рамките на научната и педагогическата ангажираност. Познавам концертните изяви на колегата от участията ѝ в юбилейните концерти, посветени на 110 години от рождението на М. Големинов и 90 години от рождението на З. Манолов, и двата инициирани и реализирани по нейни авторски проекти. Те разкриват музикант с изявен изпълнителски усет и многостранни компетентности, професионалист, в чийто профил солидната подготовка и опит на теоретик е допълнена от целенасочено усъвършенстване като пианист изпълнител. Положителните отзиви и рецензии за тези концерти са неоспорим критерий за тяхната значимост и обществен резонанс. Премиерното представяне на „Песен“, „Летно пиленце“ и „Пролетна песен“ от М. Големинов, транскрибирани за кларинет и пиано от М. Богданова, и „Десет пиеси за пиано и кларинет“ от З. Манолов приемам за определен принос към съвременната ни музикална култура. Освен тях, през последните години М. Богданова е съорганизатор и участник в още две представителни творчески изяви - „100 минути за тангото с музикални илюстрации“, 2015г. и „Концерт –приказка“, 2013 г.

Представителна за цялостния професионален облик на ас. д-р М. Богданова е и дейността ѝ като инициатор и дългогодишен координатор на Академичен клуб „Млад учен“. В рамките на този форум през годините са проведени оригинални публични лектории от доц. д-р М. Ценова-Нушева, БАН; д-р А. Кеворкян, доц. д-р А. Мартонова, БАН; проф. д-р Витанова, Шуменски университет и др.

В настоящия конкурс М. Богданова участва и с книгата **„Музикално-педагогически и теоретични възгледи на проф. Здравко Манолов“**. Зародила се като проект за съхраняване на творческото наследство и паметта на З. Манолов, първоначалната идея прераства в задълбочено изследване – резултат от личен афинитет към създаденото от Манолов и от натрупан сериозен професионален опит.

Присъствието и постиженията на проф. З. Манолов в множество сфери са безспорни. Композитор, изследовател, педагог, самият той отдава изключително значение на педагогическата си дейност. Високият му професионализъм и мъдрост го тласкат да остави богато теоретико-изследователско наследство. Всеки от нас, който професионално се е занимавал с музика през втората половина на ХХ век е минал през школите за слухово обучение на З. Манолов, И. Пеев, А. Диамандиев – техните емблематични Начални солфежи, Курсовете за изучаване на едногласни, двугласни, тригласни диктовки и т.н. В този смисъл детайлният, аналитичен и всеобхватен поглед върху теоретико-педагогическите възгледи и постижения на проф. З. Манолов, предложен в настоящото изследване, заслужава сериозни адмирации. Както Богданова отбелязва трудът цели *„да предостави уникален пътеводител за младите колеги, решили да се посветят на музикално-слухова педагогическа кариера“*. Избраният ракурс проектира върху този труд своя **собствена научна визия**, важна и значима за

българското музиковедие. Яснотата в изложението е белег на компетентност при представяне на проблематиката, на задълбочен професионализъм, както научен така и педагогически.

Житейската биография на З. Манолов, белязана емоционално от уникалния отпечатък на личния спомен на изследователката, е обогатена с непубликувани до момента архивни документи, снимки, материали. Тази глава, както и представянето в исторически план на зараждането и развитието на музикално-слуховото обучение в България, целят да привлекат вниманието върху сложния еволюционен път на музикално-образователната система, промяната в нагласите, предизвикателствата при избора на форми и методи на работа за въздействие върху музикалния слух. „Преди“ и „сега“ са категории, важни и отпавни за всяко задълбочено изследване. Особено внимание заслужава класификацията на българската дидактична литература по солфедж в три направления: дидактична литература на основата на художествени откъси от световноизвестни композитори; дидактична литература, специално създадена за нуждите на музикално-слуховото обучение; дидактична литература на основата на българския фолклор. Именно в това структурирано многообразие тя търси, открива и описва публикуваните в солфеджната литература откъси на Манолов. „Широкоспектърният“ принос на Манолов в областта на музикалната теория и практика, както пише Богданова, не е бил обект на обстойно изследване. Не е проучвана ролята на създадените от него примери като средство за възпитаване и развитие на музикален слух, не са доизяснени и възможностите, респективно мащабите за дидактично интерпретиране, които цялостното му творчество в сферата на слуховото възпитание би могло да предложи. Затова в Трета глава в обект на анализ е превърнат последователно всеки дидактичен сборник с включени музикални фрагменти от З. Манолов. Основният аналитичен акцент естествено маркира онези от тях, които са композирани специално като построения с дидактично предназначение. Те са коментирани систематично и стройно в различни направления – структура и фактура, опора върху музикално-изразните възможности; методически указания и изисквания – многообразие от музикално-слухови задачи, целени резултати и постижения. Във всички представени дидактични примери на Манолов прозира присъствието на композитора, разпознаваеми са оригиналният творчески подход и пословичната музикално-теоретична и методична компетентност, които е притежавал. Изучаваните и анализирани от Богданова примери я навеждат към важни обобщения: освен материал за формиране на богати и детайлизирани слухови представи, всеки отделен образец притежава високи художествени качества; разгледани извън сборниците, примерите очертават контурите на една оригинална, самобитна, но методически мотивирана и строго издържана система за слухово обучение от висш порядък. Всъщност те стават предпоставка за интегрален подход в процеса на музикалното ограмотвяване.

М. Богданова не оставя без внимание и отношението на З. Манолов към българския фолклор и народната песен. Като композитор, той защитава линията на обогатяване и осъвременяване на жанра на песента, като постига това с полифонични техники от барока и разширяване на формалните граници на

оригинала. В своите обработки и авторски песни в народностен стил Манолов обаче влага не само художествен, но и дълбок образователен смисъл. Доказателства за това Богданова открива в дидактичните солфежни пособия върху народни интонации, в които са включени образци от Манолов. Те предлагат разнообразие от звукореди, богата орнаментика и метроритмика, активна ладотонална променливост, и следователно, като създават ясни представи за българския народнопесенен стил, предоставят универсална база за развитие на музикалния слух на народностна основа. Като се опира на традициите на народното и професионално творчество, Манолов хвърля мост между минало и съвременност.

Настоящото изследване систематизира по убедителен начин всеки детайл от дейността, постиженията и възгледите на проф. З. Манолов. Обхванати са всички теоретикометодически пространства. Споделени са личен опит и собствени наблюдения, факт, който оформя висока оценка за колежата М. Богданова.

В заключение бих искала да кажа, че **оценявам високо** цялостното представяне на **ас. д-р Милена Богданова**. Убедено считам, че кандидатурата ѝ отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане и заслужава да **получи академичната длъжност “доцент по солфеж“** .

доц. д-р В. Карагенова